

Vidíme náznaky zmiernenia

Európska komisia predstavila kľúčový dokument, ktorým naznačuje budúce smerovanie poľnohospodárskej a potravinárskej politiky. Materiál s názvom Vízia pre poľnohospodárstvo a potraviny je dlho očakávaným dokumentom, ktorý už pozorne študujú poľnohospodárske organizácie členských krajín EÚ. Diskusia o ňom bude obzvlášť dôsledná. Poľnohospodári totiž od neho očakávajú, že bude reflektovať na ich nesúhlasný postoj so smerovaním poľnohospodárskej politiky Únie, proti ktorej takto pred rokom masívne mesiace protestovali v mnohých európskych mestách.

Európska komisia mala 100 dní od začiatku svojho nového funkčného obdobia čas na to, aby pripravila odpoveď európskym poľnohospodárom na ich masívne minuloročné protesty. Vízium pre poľnohospodárstvo a potraviny 19. februára predstavil komisár EK Christophe Hansen. Navrhuje politické opatrenia a ciele, ktoré by mali do roku 2040 z európskeho agropotravinárstva vytvoriť atraktívne, konkurencieschopné a udržateľné odvetvie, navyše spravodlivé pre súčasné a budúce generácie.

Vízia sa zameriava na štyri hlavné oblasti: budovanie atraktívneho sektora, ktorý zabezpečuje primeranú životnú úroveň; konkurencieschopné a odolné odvetvie voči globálnym výzvam; zabezpečenie budúcnosti agropotravinárskeho sektora, ktorý funguje ruka v ruke s prírodou. Posledným je oceňovanie potravín a podpora spravodlivých životných a pracovných podmienok na živom vidieku.

Aj Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora čakala, aké politické ciele predstaví nové zloženie Európskej komisie. Zverejnenie prichádza navyše takmer presne rok od najväčších protestov poľnohospodárov v histórii Slovenska (22. februára 2024), ktoré zorganizovala práve SPPK. Predstavený dokument v sebe nesie pozitívne náznaky, že Komisia zareagovala na protesty európskych poľnohospodárov a zmierňuje jej doterajšie striktné ciele najmä v oblasti zelených politík.

„Tento dokument hodnotíme oveľa lepšie ako predchádzajúce – najmä Strategický dialóg alebo stratégiu Z farmy na stôl. Z predstavenej Vízie vyplýva, že poľnohospodárske politiky sa majú zjednodušiť. Pozitívne vyznieva zámer, aby EÚ viac stavala na silnej živočíšnej výrobe. Rovnako pozitívne vnímame ciele Komisie vo vzťahu k označovaniu pôvodu dovozových potravín alebo zosúladenia výrobných noriem pre dovážaný tovar, najmä pokiaľ ide o prípravky na ochranu rastlín a dobré životné podmienky zvierat. Oceňujem aj to, že priame platby by mali zostať zachované, nakoľko ich hlavným účelom je zabezpečiť primeraný príjem pre poľnohospodárov. Nemali by byť poskytované len za ekoslužby, ale aj tým firmám, ktoré zabezpečujú bezpečnosť potravín pre európskych spotrebiteľov,“ uviedol v reakcii na zverejnený dokument predseda SPPK Andrej Gajdoš.

Pokiaľ sa majú naplniť navrhnuté politické ciele, je kľúčové, aby Európska komisia disponovala silným budúcim rozpočtom Spoločnej poľnohospodárskej politiky v novom programovom období. Európska organizácia poľnohospodárov COPA COGECA už upozornila na riziká prípadného spájania fondov a vytvorenia jednotných národných rozpočtových plánov. Proti zlučovaniu fondov je aj Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora.